

Felatun Bey ve Rakım Efendi

Öykü Varlıklı bir ailenin çocuğu olan 27 yaşındaki Felatun Bey, memur olduğu halde babasının parasından ötürü işe gitmeye gerek görmeyen, sorumsuz, mirasyedi, elinden iş gelmeyen, batı kültürünün zevk ve sefasına bağlı yaşıyan ve kadınlarla düşkün züppe bir insan tipini canlandırır. Babasından kalan tüm mirası Polini'ye yedirir. Rakım Efendi ise Tophane'de çalışan bir hizmetlinin oğlu olarak fakir bir ailenin çocuğudur. Babası erken yaşta ölen Rakım'ın üç odalı eski bir ev dışında bir miras kalmaz. Annesi ve bir kaç cariyeden başka hayatlarında da kimseleri yoktur. Annesi de öldükten sonra cariyeler evi terk eder yalnızca Fedai Kalfa, aileye duyduğu minnet borcu için Rakım'ı terk etmez ve kendini Rakım'a feda eder. Bu fakir insanların içinde kimseye muhtaç olmadan yetişen Rakım da tıpkı ailesi gibi çalışkan ve namuslu bir delikanlı olur. Bu iki zıt karakterin yolu Rakım'ın ders verdiği Felatun'un da aile dostu olan Ziklas'ların evinde çakışır. İşin sonunda gittiği evde adı hizmetçi ile yakalandı skandalına karışan Felatun zor bir hayat yaşarken, Rakım satın aldığı cariyeye aşık olmuş onunla evlilik yaparak mutlu bir yaşam sürer.

Kişiler

Felatun Bey Romanda babasından kalan tüm serveti bir kadına yediren Felatun, elinden hiçbir iş gelmeyen, alafanga ve başarısız bir insan tipini canlandırmaktadır. Kendini aldığı eğitimlerden ötürü çok bilgili, kültürlü gören Felatun, oldukça özentili biri olarak karşımıza çıkar. Kendisinin güzel kadınlarla yaşadığı kısa vadeli ilişkiler hep çıkara dayanmaktadır.

Rakım Efendi Karakter olarak bütün iyi ve güzel özellikleri bünyesinde barındıran Rakım Efendi adı gibi oldukça kültürlü ve efendi biridir. Küçük yaşta hem yetim hem öksüz kalan Rakım Efendi, Felatun'un aksine eğitilmiş, bilgili aynı zamanda ahlaki değerlerini bilen iyi bir insan modelini temsil eder. Kendisi ahlak yapısı itibarıyla da dolu ve dikkatlidir, çok çalışkan, gayretli, hoşgörülü, sabırlı, bilgili, özverili, cömert, tokgözlü, yardımsever bir karakter sergiler.

Dadı Kalfa Rakım'ı büyütüp ona hayatta destek olmaya kendini adayan dadı kalfa, Rakım'a eş olacak Canan'ı eğitime konusunda çok yardımcı olmuş, iyi biridir. Rakım'ın ev işlerine ona yardım etmekle kalmaz, evleneceği kızı da hazırlamak da canla başla uğraşır, onu mutlu görmek ister.

Polini Felatun Bey'in kendine olan zaafını kullanarak tüm parasını ele geçiren hafif meşrep anılan Polini, parası bitince Felatun'u bırakır. Felatun'un parasız kalmasına sebep olan Polini, sürekli olarak onu kandırma planları içerisinde.

Mister ve Misters Ziklas Felatun ve Rakım'ın tanışmasına vesile olan aile, kızlarını eğitmek için Rakım'dan destek ister. Her biri kendi aleminde yaşıyan aile bireyleri özgür ve rahattır. En son evin hizmetçisi ve Felatun arasında geçen ilişki yüzünden ikisi de evden kovulur.

Tema

Yanlış Batılılaşma Felatun Bey ve Rakım Efendi'de batılılaşmayı yanlış anlayan Felatun Bey'in karşısına doğru anlayan Rakım Efendi'yi getiren yazar, batılılaşma karşısında toplumun ve kültürün ahlaksal bağlamda nasıl etkilendiği gösterir.